

Карпатська Русь

Carpataska Rus *Carpatho-Rus*

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT YONKERS, NEW YORK AND OTHER MAILING ADDRESSES

NO. 5

CARPATHO RUS, YONKERS, N.Y.,

MARCH 4, 1994, VOL. LXVII

В єдності наша сила

Што згода буде, а незгода руйнує, - відомо кожному. Бо не лем в народі чи державі, але навет в родині, згода прикрашат житя, додає сил і охоты до работы, примножат достаток. Тому то ворог найперше старатся ширити незгоду, баламуту, а як удасться, то і братаубійство. Лемкы того добре пзнали в першу и другу світовы войны, в межвоенний и повоенний час, як на рідній землі, так и на еміграції. Поучали нас хто мы такы, яка віра ліпша і тягнули на свою сторону. Выходит, же Лемкы на правду такы вартисны, кед их шитки хочут мати за приятелів. Чесний Лемко знає свою історію и не дасться збаламутити, бо вірний народній мудрости, яка гварит: "Землю, дес ся народив, дес зробив перший крок и рюк слово "мама", хоц камениста, але тобї наймильша и не помняй ей на жадны скарбы світу, бо вона тобї Богом призначена". Меже тому, наши предки так любили тогу каменисту земличку, корчували терня, сіяли овес, садили бандуркы и Бога хвалили. Але світ не стоїт на місци. Економічны кризи и політичны ситуації не оминули и нас. Волею державах, ходиме до ріжних храмів, бесідуемє ріжными мовами і належимє до ріжних організацій або до жадной, але штоси нас тягне до купы, проявлятьсє сила генів наших предків і в кого вона сильна, тот не може жити без організацій.

В Америці, де найстарша і найвекша наша еміграція, існує кілька Лемківських організацій. До найпопулярніших належат "Общество Руских Братств" - за помова и "Лемко-Союз" - культурно-освітня.

Але час робит своє, старшы померают, а молоды розшмарены по країні, губятсє меже чужымы, тратят звязок меже собом і з організаціями, мало знають за своє коріння, культуру і звичаї свого народу.

Наши предки в більшости жили бідно, зато духовно были богаты и залишили нам велику духовну спадщину.

Наша задача познайомити молодеж з історією, культурою, звичаїми нашого народу і вера Божа вони будут гордиться своїм походжиньом, але для того потрібна сильна організація. Юж пришов час зблизыти братскы організаціи "Общество Руских Братств" і "Лемко-Союз" та в тісній коперации з Американскою Православною Церквою проводити

спільно релігійны і культурны міроприємства. Заміст двох газет видавати спільно одну або ліпше - солідний журнал і літературу. Чом бы члєны "Лемко-Союзу" не могли стати члєнами "Общества Руских Братств", а члєны "ОРБ" - члєнами "Лемко-Союзу".

Наша задача не лем о тім думати, але і діяти в тім керунку. Як каждая організація зробит свій крок до співпраці, то результати не дадут на себе довго ждати. Як хочемє добра організаціям и молодежи, то беремєся до работы.

Петро Когугув.

Україна

УКРАЇНСКА АРМІЯ В БОРБІ ЗА ІСНОВАНЯ

КИЇВ (з ріжних жерел) - Українська військова газета "Народна Армія" алярмує - друга што до численности армія в Европі (650 тисяч жовніров) веде борбу о гроші. До того часу військо отримало менше як 10 процент фондів, предвиджених на тот рік. Як твердит генерал Иван Штопенко, шеф финансов Министерства Оборони України, жовніри и их родини живут бідно. Місячна платня високой ранги офицера виносит около 1,5 миллиона карбованців, то ест 45 долларов.

В статі зацеговано также лист министра обороны Виталия Радецкого до президента Кравчука, в котром министр висказує опінію, же зменшеня в бюджеті армії можут затримати реализацію програми оборони краю.

Министерство Оборони стараєся о признаня в бюджеті суми 63,7 трилиона карбованців (1,8 миллиарда долларів), однак до того часу отримало маленьку частину той суми, пише "Народна Армія".

СІМ МИЛЛІОНОВ БЕЗДОМНИХ В США?

ВАШИНГТОН (з ріжних жерел) - "Сім миллионів людей було в США без даху над головою в котромусь моменті другой половини 80-х роков", - твердят автори урядового проекту плану борби з бездомностью. Того ест кілька раз більше, як принята республиканскими адміністраціями оцінка - 600 тисяч осіб, спячих кождой ноци на улицях або скоронищах.

Проект, копію котрого отримала редакция "Нью Йорк Таймс", не ест ищи принятий яко офіціальний проект урядовий. Если він отримает акцептацію президента Клинтона, буде то перший урядовий документ, котрий стверджує, же бездомность в США ест поважним суспільном проблемом - и призывает до принятия рішучих дій, запобігаючих на федеральном уровні.

Республикански адміністрації в всегда підчеркували, што більшинство бездомних - то алькоголіки, наркомани або люде умово хвори. Тот проект рапорту кабинету Клинтона признає, што такі недомоганя суг части серед бездомних, однак до побільшеня числа причиняютсє также нужда, расизм и розмаити зменшеня в бюджетах розмаитого рода програм суспільной помочи. "Бездомность сталася в Америці проблемом структуральном: сталом, хроничном, огромном и скомпликованом", - твердит секретар до справ мешканевого будівництва Ненгу С. Cisneros, председатель урядового комітету, котрий приготувил проект.

Не подано в нім сум, потрібних на ефективну борбу з бездомностью. Однак автори указали, же в американской системі більшу помоч од держави, если ходит о видатки на мешканя достають люде богаты, ніж бідни. Найбільш стосованом полєкшом податковом ест можливість відписаня собі через властителюв домів від підстави оподаткованя опрочентованя од затягнутих гипотечних пожиток. Тоти відписаня коштуют федеральний скарб 41 миллиард долларов рочно, з чого 85 процент достають люде відносно заможни, заробляючи понад 50 тисяч долларов рочно. На оплату мешкань для бідних и бездомних уряд признає невелику частину той суми.

УВАГА!

20-го марта 1994 року о 2:30 по полудни одбудєся лекція и дискусия о проблемах Лемків в Польци и Словакии. Лектор - писательница Олена Дукфайфер, родичі котрой суг родом з Лемковины.

Лекция проводится на лемківском діалекті з пізнійшим перекладом на англійську мову.

Вхід безплатний.

Лекция одбудєся за адресою:

LEMKO HALL
556 YONKERS AVENUE
YONKERS, NEW YORK

Об'єднати демократичні сили України

Інтерв'ю з виконавчим директором Дослідно-навчального центру «Демократичні ініціативи» Сергієм Одаричем

Від 15 по 19 грудня перебувала у Варшаві на семінарі-вишколі, присвяченому технікам ведення виборчої кампанії, десятиособова група молодих політиків з України, представників головних демократичних угруповань. Організатором вишколу була Фундація ім. Стефана Баторія.

– Мета нашого приїзду – вивчити досвід політичних сил Польщі, досвід, який вони набули на останніх виборах, – говорить один з учасників семінару, виконавчий директор центру «Демократичні ініціативи» **Сергій Одарич**. – Зараз у нас досить подібна ситуація. Існує загроза, що комуністи можуть серйозно перемогти під час березневих виборів. Окрім того, досі політика в Україні робилася на аматорських засадах. Тому маємо серйозну проблему професійності в політиці. В Польщі великий доробок у цій сфері, тому цікаво було ознайомитися з польським досвідом.

– *Знаю, що це вже черговий цього року приїзд групи українських політиків на запрошення Фундації Стефана Баторія. Представники яких політичних угруповань прибули у Варшаву в листопаді?*

– Цим разом до Польщі прибули представники Народного Руху України, Демократичної партії України, Української республіканської партії, Партії демократичне відродження, а також два журналісти й соціологи.

Ми маємо змогу детально пізнати головні елементи планування виборчої кампанії (оцінка політичної ситуації і політичної орієнтації, стратегія і тактика кампанії), ознайомилися з тим, як було організовано роботу пресового бюро Ліберально-демократичного конгресу.

– *Яка Ваша оцінка політичної ситуації в Україні перед виборами?*

– Ситуація в Україні надзвичайно складна. Ми турбуємося не тільки тим, хто переможе в майбутніх виборах, але й тим, як дожити до цих виборів. Економічна ситуація стрім-

ко погіршується, нещодавно втричі зросли ціни, а заробітна платія підвищилася лише у півтора рази. Існує загроза виникнення стихійних протестів серед населення. Це може призвести до дестабілізації ситуації в Україні. Тому ми турбуємося не тільки тим, як організувати виборчу кампанію, як перемогти на виборах, але й тим, як повернути народну віру в краще, як не допустити масових безпорядків.

– *Останньо в більшості країн нашої частини Європи владу перейняли посткомуністичні сили. Наскільки такий хід подій можливий в Україні?*

– Поки що комуністи лишилися при владі. Є в Україні комуністична партія, є соціалістична партія, але найбільшу загрозу для України становить партія влади. Це ті люди, які не належать до жодних політичних сил, але об'єднані своїми корпоративними інтересами, вони значною мірою контролюють ситуацію в Україні. Це стосується і президентських структур влади, і дуже потужного директорського корпусу. Більшість директорів сьогодні не зацікавлені в проведенні ринкових реформ. Вони зацікавлені в продовженні кредитування і надання пільг з боку держави. Практично живуть за рахунок держави і хочуть зберегти такий стан речей.

– *Чи існує шанс об'єднання демократичних сил в Україні?*

Так, існує такий шанс. Навіть чимало вже зроблено. Протягом місяця велись переговори між представниками різних демократичних сил. 7 грудня нам вдалося підписати спільну відозву та утворити єдине виборче об'єднання всіх демократичних сил України.

До нього сьогодні вже входять близько десяти політичних партій і понад двадцять різних громадських організацій демократичного спрямування. Серед них організації Народний Рух України, Республіканська партія, Демократична партія, Партія демократичного відродження України, Конгрес українських націоналістів і багато, багато інших.

Утворено спільний Виконавчий комітет, обрано двох співголів цього комітету. Один з них – політичний діяч Левко Лук'яненко – добре відомий в Україні. Я є другим співголовою цього коаліційного виборчого об'єднання. Ми зараз готуємо спільні заходи для того, щоб зберегти єдність демократичних сил у майбутніх виборах.

Поки що найновіші події викликають певний оптимізм.

– *Скажіть, будь ласка, про Вашу оцінку виборів у Росії. Чи можна тут передбачати якісь аналогії до України?*

– Можуть бути аналогії до України. Робити висновки про вибори в Росії я зараз не можу, тому що я ще не бачив остаточних результатів цих виборів. Очевидно, що набирають ваги в Росії популістські сили, які грають перш за все на ущемленому почутті росіян до прагнення потужної держави, тобто на популістичних і шовіністичних почуттях. Феномен Жириновського якраз в популізмі, розмовах про сильну, велику, єдину Росію. Тому він зміг здобути значну частину голосів у Росії. Я думаю, що результати цих виборів не покращать українсько-російських відносин, не покращать ставлення Росії до України. З другого боку, можлива загроза російського шовінізму сприятиме об'єднанню українського народу, можливо навіть, що спричиниться до прискорення реформ в Україні.

Розмову провела Єва Почтар

Варшава, 17.XII.93 р

ЖЕРТВУЙТЕ НА ПРЕС - ФОНД

"КАРПАТСКОЙ РУСИ"

Парохії і священники-душпастирі

(З книги „Прикарпатская Русь
под владением Австрии, част. Лемковина“

Продовження з ч. 4 „КР“)

6. Новосільці-Гневош (Nowosielce-Gniewosz), с. Ц. м. Покрова Пр. Богород., зб. 1895, відн. 1935, в добр. стані. Місц. Довге (Długie), с. відд. 2 км. Заршин (Zarszyn), мтко, відд. 4 км., (лат. парохія). Посада Заршинська (Posada Zarszyńska), с. відд. 5 км. Бажанівка (Bażanówka), с. відд. 5 км. Ячмір (Jaćmierz), мтко, відд. 6 км. Посада Ячмірська (Posada Jaćmierska), 6 і пів км.

Ч. д. гр. кат. 908 (з того на еміграції 100); Лат. 660; Ізр. 58.

Парох: о. Менцінській Стефан, р. 3. X. 1893, 18. II. 1923, ін. 1926, ж.

Лат. парох: о. Франц Ляскось в Заршині.

Патрон: Єлена Гневош в Новосільцях-Гневош. Право патр. виконує лично.

Школа 3 кл., з поль. мов. навч., о 3 силах. Чит. „Просвіти“ в Новосільцях-Гневош.

Прих. дім., дер., зб. 1924, о 5 кімн. і кухні, стайня мур., стодала дер., відн. 1933, і керниця, — все в добр. стані.

Огор. 1 га, 30 а; поля 24 га, 22 а; лук 3 га, 04 а; пасов. 3 га, 56 а; неуж. 10 а. Меліорація частинно перев.

Стар., суд Сянік (Sapok), 11 км. Почта, телеф., телегр., желізн., лосо, 1 і пів км. Найбл., гр. кат. приходство в Пельні (Pielnia) 4 км.

В Довгім, якого населення є тепер наскрізь польське, стояла колись перша, руска церков на області теперішньої, новосілецької, руско-катол. парохії. Історичним свідком сего є назва одної ниви „Pole cerkiewne“.

Новосільці се вже пізніша оселя, яка повстала за часів запорожського гетьмана, Богдана Хмельницького. А саме один загін козаків Хмельницького, котрий в 1646 р. загнався аж по Сян, мав тут заложити місцевість під назвою „нова оселя“, з якої описля повстала назва „Новосільці“. Приставку „Гневош“ додучено до неї в 1885 р., коли то попри Новосільці побудовано залізничу дорогу. Від прізвиська власників села, яке мала відріжнювати від інших місцевостей в краю з такою самою назвою.

До гарних діл новосільчан, що записала історія, належить вибудуване їх гарної церкви, що здобить околицю, проти волі всіх маючих власть за намісника Казимира Баденього, який на місце зїхав, щоби побачити свою неміч проти доброї збірної волі людей.

З Новосільців вийшло кількох лат. і гр. кат. священників. Одним з них є о. Юсиф Маринович, добромільський декан, і парох Війська коло Пацлавської Кальварії. Його брат, Антін, є гімн. професором.

Метрики від 1784 р.

7. Пельня (Pielnia), с. Ц. м. св. Іоана Богосл., зб. 1805, відн. 1922. Доч. Дудинці (Dudyńce), с. Ц. д. Собора Пр. Богород., зб. 1802., відн. 1924., відд. 2 км. Обіц. в добр. стані. Місц. Марківці (Markowce), с., відд. 4 км. Андрушківці (Jędruszkowce), с., відд. 3 км. Побідно (Pobiedno), с., відд. 4 км. Писарівці (Pisarowce), с., відд. 3 км.

Ч. д. гр. кат. 780 + 582 + 158 + 8 + 4 + 4 = 1.536; Лат. 526 + 20.

Парох: о. Савчак Ярослав, Декан Буківського деканату, р. 1. XII. 1895, рук. 28. VII. 1918, ін. 1. X. 1923, ж.

Лат. парохі: о. Іосиф Кручек в Новостанці, о. Петр Баск в Андрушківцях.

Патрон: Евстахій Сцібор Рильській в Угринові коло Сокаля. Право патронату виконує лично.

Школи: в Пельні і Дудинцях 3 і 1 кл., двояз., о 3 і 1 силах; в Андрушківцях 1 кл., з поль. мов. нав., о 1 силі; в Пельні і Дудинцях: Тво „Апост. Молитви“; чит. „Просвіти“, коопер. „Єдність“ і „Поміч“, підч. Р. С. У. К. В Пельні: Церк. Дім; Аматорський гурток.

Прих. дім., мур. 1897., о 5 кімн., в добр. стані. Стайня і шпихлір, мур., стодала, дер. і керниця — все в середн. стані.

В Пельні поля 14 га, 86 а, 07 м²; лук 3га, 22 а, 27 м²; ліса 6 га, 91 а, 82 м²; в Дудинцях поля 11 га, 74 а, 92 м²; лук 89 а, 48 м².

Стар., суд Сянік (Sapok), 12 км. Почта, телеф., телегр., желізниця і найбл. гр. кат. приходство Новосільці-Гневош (Nowosielce-Gniewosz), 3 і 4 км.

Первісна, ще між народом задержана назва села звучала „Пелле“, „Пелля“, а не „Пельня“. Після грамоти, що знаходиться в сяніцькій деканальній архіві, пельнянський пресвітер, Стефан Розанкович, купив в 1295 р. від тодішнього дідича, Станислава Піньонжжа, за 200 зол. ціле приходство на свою і свого потомства власність. Отже село мусіло ще давніше перед тим існувати.

Перша, знана, пельнянська церков Христового Воскресеня, що стояла на горбку, в долішній часті села, згоріла в часі неспокоев. Осталися по ній сліди румовищ серед поля, що належить до місцевого селянина.

Друга з черги, пельнянська церков побудована вже в ряді домів, також в долішній часті села, тоже згоріла 1803 року. Вкінці в 1805 р. збудовано третю, муровану церкву в Пельні, що стоїть по нинішній день.

Ще давнійш, як перед сто літами, були в Пельні і Писарівцях, та в Дудинцях, Побідні і Марківцях дві, окремі, рускі парохії. Остатнім парохом в Побідні був о. Михайло Скобельський († 19. IV., 1800). По нім прилучено Побідно з початку до Волиці, відтак до Дудинець, а вкінці до Пельні.

Перед 1830 р. стояла в Побідні церков Возв. Чесного, Господного Хреста. Коли згоріла, Побідняни перейшли на латинський обряд. За Побідном пішли з часом Писарівці, а в 1921 р. Андрушківці за ціну набути розparcelьовуваного тоді, двірського поля, якого не хотіли їм інакше продати, як лише під умовиною зміни греко-русского обряду на латинський.

В 1818 р. злучено Дудинці з Пельнею, в одну парохію.

Метрики пров. від 1806 р.

8. Полонна (Płonna), с. Ц. Покрова Пр. Богород., мур. 1790., відн. 1927. Доч. Височани (Wysoczany), с. Ц. д. Преп. Мат. Параскеви, зб. 1810., відн. 1910, відд. 4 і пів км. Кожушне (Kozuszne), прис., відд. 4 км. Доч. Камяне (Kamienne), с. Ц. д. Вознесеня Г. Н. І. Хр., зб. 1881., відн. 1933., відд. 4 км. Всі церкви в добр. стані.

Ч. д. гр. кат 1170 + 412 + 251 + 327 = 2.160; Лат. 9 + 2 + 6 + 18.; Ізр. 15 + 4 + 5 + 0.

Парох: о. Коленьській Володимир, р. 16. XI. 1862, рук. 3. IX. 1888, інс. 1926, вд.

Сопомочник: о. Гайдук Михайл, р. 24. IX. 1906, рук. 4. III. 1934, бж.

Лат. парох: о. Франц Маєвській в Буківску.

Патрон: о. Еміліян Константинович в Сяноці. Право патр. виконує лично.

Школи: в Полонній і Височанах 2 і 1 кл., двояз., о 2 і 1 силах. В Полонній: Тво „Апост. Молитви“; чит. „Просвіти“; коопер. „Надія“, підч. Р. С. У. К.

Прих. дім., мур. 1910., о 6 кімн.; стайні, стодали, дер., — все в середн. стані. Керниця в добр. стані.

В Полонній огор. 5 а, 76 м²; поля 30 га, 85 а, 22 м²; лук 2 га, 17 а, 56 м²; пасов. 6 га, 58 а, 39 м². Височани поля 19 га 07 а, 62 м²; лук 1 га, 04 а, 16 м²; пасов. 51 а, 46 м². Камяне поля 10 га, 06 а, 24 м²; лук 1 га, 64 а, 72 м²; пасов. 64 а, 49 м²; церк. луки 3/4 га.

Стар. Сянік (Sapok), 23 км. Суд Буківско (Bukowsko), 8 км. Почта, телеф., телегр., желізн. Щавне (Szczawne), 4 км. Найбл. гр. кат. приходство в Карликові (Karlików), 3 і пів км.

Полонна існує від 1400 р. Місц. двір окружено валами. Побудовано великі пивниці і підземні коритарі для захорони перед нападами Татар.

Найстарша, цер. церков в Полонній стояла в долішній часті села. При ній мешкав священник. Горішна часть села мала бути лютерансь. Пізніше побудовано в Полонній іншу, дерев. церков — там, де тепер лежить старе кладовище, за теперішню церквою.

Коли напали на Полонну Татари, люди схоронилися — після передання — до церкви, молилися, а священник відправляв Богослуженя. Тоді Татари обложили церкву соломною, та підпа-

лили її враз з людьми і священником. Церков згоріла. На місці спаленої церкви побудовано каплицю, в котрій правлено Богослуження до 1790 р., т. є. до часу, доки не побудовано теперішньої, мурованої церкви.

Так доч. Кам'яне, як і Височани з Кожушним становили колінь окремі, самостійні, рускі парохії.

Метрики від 1784 р.

9. Пулави recte Полави (Puławy), с. Ц. д. м. Сош. св. Духа, зб. 1831., відн. 1905., в добр. стані. Гамри (Hamry), прис., відд. 3 км.

Ч. д. гр. кат. $692 + 46 = 738$; Лат. 16.

Завідатель: о. Білевич Александер, р. 1904, рк. 1929, бж.

Лат. парох: с. Йосиф Кручек, в Новотанци.

Патрон: Адам кн. Чарториский в Голухові ад Познань. Право патр. виконує лично.

Школа 1 кл., двояз., о 1 силі.

Прих. дім, о 6 кімн., шпихлір — дер. і керниця — лихі. Стайня стодола, деревітня — дер., в середн. стані.

Огор. і буд. площі 5 а, 86 м²; поля 25 га, 20 а, 11 м²; лук 6 га, 01 а, 85 м²; пасов. 8 га, 31 а, 61 м²; ліса 5 га, 29 а, 80 м²; неуж. 58 а, 77 м².

Стар. Сянік (Sąpok), 31 км. Суд, телеф., телегр. Буківско (Bukowsko), 17 км. Почта Новотанець (Nowotaniec), 10 км. Желізн. Заршин (Zarszyn), 18 км. Найбл. гр. кат. приходство в Тарнавці (Tarnawka), 4 км.

Первісна, дотепер уживана назва села „Полави“ а не „Пулави“ походить після одної версії звідси, що село є положене над глибоким яром, між двома шпильями гір — так, що можнаб его завершити стелею, згл. полавою. Після другої знова версії походить ся назва звідси, що в селі треба часто переходити через потік по кладках, або т. зв. „лавках“, „лавах“, з чого й пішло прізвище тої оселі „Полави“.

Історичних початків Полав не дається опр. ділити. З пізніших часів знаний є текст ерекц. грамоти парохії. В Полавах, з дати, Варшава дня 2. III., 1572 р., що его наводить гр. Станіцкій на 43 стр.: „Zbiory dokumentów, tyżących się wsi wołoskich“. Сею грамотою надав король Жигмонт Август, двом шляхтичам, Іванови і Михайлови Одрехівским, право здвигнути руску церков грецкого обряду в селі Полави („*facultatem ecclesiam ruthenicam ritus graeci in... villa Pottawa... erigendi*“), та відступне один дан землі для руского приходства в Полавах („*pro Poropatui ruthenico unum laneum... fundamus*“).

Село посідає свою легенду про якогось Кирила Тхоря, що то запався разом з церквою і замком на полавській кічері за те, що зачинив его брами перед розбитками-втікачами, що шукали там захисту перед наступом Татар.

Метрики пров. від 1784 р.

10. Сенькова Воля (Wola Seńkowa), с. Ц. д. св. Арх. Михаїла, зб. 1864., відн. 1871. Доч. Нагоряни (Nagórzanu), с. Ц. св. Апост. Петра й Павла, мур. 1848., відн. 1902., відд. 3 км. Обі ц. в добр. стані. Надоляни (Nadolany) с., відд. 3 км. Яворова Воля (Wola Jaworowa), прис., в дд. 2 км. Новотанець (Nowotaniec), с., відд. 3 км.

Ч. д. гр. кат. 1.123 (обі Волі) $+ 22 + 5 + 0 = 1.150$; Латин. $68 + 478 + 623$; Ізр. $9 + 3 + 6$.

Парох: о. Сембратович Юліян, ур. 8. V. 1881, рук. 30. XII. 1905, ін. 15. XI. 1919, ж., над. відзн. крил.

Лат. парох: о. Іосиф Кручек в Новотанци.

Патрон: Андрей Віктор в Сеньковій Волі. Право патр. виконує лично.

Школа 1 кл., двояз., о 1 силі. Чит. „Просвіти“ і ім. Мих. Качковського.

Прих. дім, о 5 кімн. і стодола, зб. 1921, дер. керниця — в добр. стані. Стайні, дер., лихі.

В Сеньковій огор. пів га, поля 24 га, лук 22 а, ліса 8 га, неуж. 9 га. Нагоряни поля 7 га, лук 3 га.

Стар. Сянік (Sąpok), 19 км. Суд, телеф., телегр. Буківско (Bukowsko), 8 км. Почта Новотанець (Nowotaniec), 3 км. Желізниця Новосільці-Гневош (Nowosielce-Gniewosz), 11 км. Найбл. гр. приходство в Токарні (Tokarnia), 6 км.

Історичних початків села бракує.

Переховуване в місц. церкві старе, писане Євангеліє з 15 стол. передано в часі канонічної візитації бл. п. Еп. Конст. Чеховича в р. 1907 до капіт. архіву в Черемішли, за що отримано нове Євангеліє вартості 300 австр. корон.

В Нагорянах була давніша самостійна парохія, яку в 1794 році прилучено яко дочерню до Сенькової Волі.

Метрики пров. від 1797 р.

11. Токарня (Tokarnia), с. Ц. д. Успенія Пресв. Богород. зб. 1884., в добр. стані.

Ч. д. гр. кат. 612; Лат. 31; Ізр. 16.

Парох: о. Гаранджа Павел, р. 1873, рк. 1902, ін. 1908, ж. хорий упр. согрудник.

Лат. парох: о. Франц Маєвській в Буківску.

Право патрона почиває.

Школа 1 кл., двояз. о 1 силі.

Прих. дім, дер., о 5 кімн. і кухні, в добр. стані. Стайні, стодоли, дер., лихі. Керниця в середнім стані.

Огор. 1 га, 72 а, 64 м²; поля 5 га, 75 а, 45 м²; пасов. 4 га, 60 а, 36 м²; неуж. 1 га, 15 а. Дров ялов. 21 сяг.

Стар. Сянік (Sąpok), 18 км. Суд, почта, телеф., телегр. Буківско (Bukowsko), 3 і пів км. Желізн. Дубрівка руска (Dąbrówka ruska), 14 км. Найбл. гр. кат. приходство в Сенькової Воли (Wola Seńkowa), 6 км.

Перед всесвітною війною стояв недалеко від токарнянского приходства великий тартак, який незможному населеню давав можливість зарібку. Був в Токарні і двір, що его дідич Гневош продав Ізраелітам, а ті ще перед війною розпарцелювали его між місц. селян.

Токарняни емігрували тоді численно до Америки.

Метрики пров. від 1784 р.

Буківський деканат числить 14.021 руско-католич. душ, 11 сектантів.

IX. Сяніцкій Деканат.

Декан: о. Іоан Цегелик, Парох в Загугиню.

1. Гломча (Hłomcza), с. Ц. д. Собора Пр. Богородици, зб. 1859. Доч. Мриголод (Mrzygłód), мткф. Ц. Усп. Пр. Богородици, мур. 1901, відн. 1903, відд. півтора км. Обі церкви: в добрім стані. Доч. Лодина (Łodzina), с. Ц. д. Рожд. Пр. Богород., зб. 1743, в лихім стані, відд. 2 км.

Ч. д. гр. кат. $726 + 56 + 341 = 1123$; Лат. 728; Ізр. 275.

Парох: о. Головід Стефан, р. 1891; рк. 1920; інст. 1931; ж. Лат. парох: о. Серадзкій Людвик в Мриголоді.

Право патрона почиває.

Школи: 2, 2 і 1 кл., двояз. (в Гломчи) і з поль. мовою няуч., о 2, 2 і 1 силах. Чит. „Просвіти“ (1 + 0 + 1).

Прих. дім, мур.-дер. о 4 комн. та шпихлір дер., в середнім стані. Стайня, стодола, дер., лихі.

Огор. 15 а; поля 15 га, 53 а; лук 1 га, 72 а; ліса 1 га, 25 а + поля 3 га, 45 а + поля 19 га, 56 а; лук 57 а; ліса 2 га 30 а. Сягів 12 і пів бучини. Меліорація не переведена.

Стар., суд, телеграф, желізниця Сянок (Sąpok), 16 км. Почта, телефон Мриголод (Mrzygłód), 2 км. Найбл. гр. кат. приходство в Доброй Шляхотской (Dobra Szlachecka), 2 км.

Гломча і Мриголод сїгають своїми початками періоду руских князів. За княжого періоду управляли ними тивуни по старому рускому звичаю. Однак писаних жерельних матеріалів о їх історичних початках і первісним розвою не удалося віднайти, если взагалі такі істновали.

В парохіяльних актах в Гломчи знаходиться документ з 1664 р., в яким властитель Тираві, Дубной і Лодини, Войтіх Казимир Коц оповідає о спустошеню церкви в Лодині, однак не зазначає, хто сего спустошеня довершив. Згадує тільки, що

„о. Лука Коцовській поставив власним коштом нову церков в Лодині“

Можливо, що згадана, знищена в часі якогось нападу церков в Лодині була первісною церквою тої місцевости та що она зістала спустошена в часі наїзду Татарів або Турків на наш край, яких в XVI—XVII стол. було багато (як в 1498, 1504, 1524, 1548, 1575 і 1672 рр.

З Мригороду вийшов: о. Іосиф Волинець (ур. 21 лютого 1884) тепер в Должинові коло Бродів.

Метрики провадяться від 1784 р.

(Дальше буде)

